

KUNNAFONIW

N°00

SETANBURUKALO SAN 1991 - SONGS Dorome 20

Jamakuluw ka yiriwa sabatili, "AMADE" haminanko fof

AMADE

B.P. 2646 - Tél : 22-59-09 BAMAKO (MALI)

KONKO

Nin kunnafoniseben dilankun.....1

- Mali yiriwalisiraw neñinicakeda, n'a be fo ma "AMADE", lakodonni kunnafoniw.....3
- "I.C.C.O." bolofara farafinna ni makanjamana laminiw kama, o lasigidenneñemogo, Madamu Ada Wan Deri LINDE ka cidenyataama, Mali jamana kono.....6
- "S.H.O." Madamu Marigot LOOF ka cidenyataama.....9
- Benbaliya ni binkanniwale minnu donna jamana keñekayanfanfela kono, o ye geleyabaw don keñerereye cakedaw ka baara la.....10
- Kaye cidenyataama.....12
- "AMADE" koridinaterékabaaradayelema.....14

Hadamadenya ani soro yiriwali demedonwalew

- Faamuya jumenw sorola duguw ka nosimansinko kan... 15
- Samiyetine geleyaw ciké kan Mali kono20
- Jaba bocogo luman, a kuw lasagoli kama ka mesn.....11

Farafifuraw

- Ntumufagafuraw.....13

Yele ani hakilijagaboyorónin

*Kunnafoniseben in labenna
Jamana gafelabenwora la Bamako, Mali*

KUNNAFONIDISO HAKILINA

Nin Kunnafoniseben dilankun

Kunnafoniw jesenni hukumu kono, «AMADE» ye nin kunnafoniseben in ko sigi senkan. Seben in min boko folo kera bamanankan na kaban, o b'an wajibya k'a kefen labennen ko numan ni baarakeminen nafamaba sigilen ye senkan.

Labenko numan wajibiyalen : A ka kow be taala cogo min na bi, an y'a ye ko AMADE ka baara be ka sira soro. O yiriwali in b'a wajibya a ni minnu jelen b'a ka baara ma (biro esekitifu sekeretariya perimanen, lasigidenw, tondew) ani a teriw jama na kono ani dije kono, u bee ka fara a kan a ka cesiri la ka fantanya kele ani ka sorow yiriwa. O baara in te sabati ni kunnafonijensenseben jenama te, ka bee ladonniya, walasa bee ka wuli k'u fanga n'u hakiliw fara jogor. Kan ben kono, min b'a to feere numanw be sorobaara taabolo sabatiko numan na.

Baarakeminen nafama wajibiyalenw.

A ka kunnafoni ditaw nafa bonya koson, seben in ka kan ka ke demenan ni kunnafoni sorosira ye «ONG» barakelaw n'an jenogon wulakono mogow bolo kunnafoniseben in be se k'o baara bolodalen in sabati ni nin feerew ye :

- ka «AMADE» ka baarakecogo sinsin
- ka yiriwalijekuluw ni duguyiriwajekuluw ka kunnafoni dilenw laben k'u jense

- ka nogoya don «AMADE» n'a baarakelognow ce sirataama la ani k'o sinsin.

- ka senekojekuluw deme u ka se k'u ka donniyaw falen falen

- k'an fasokanw yiriwa n'an ka kunnafoniw sebenni ye u la:

walasa nin haminankow ka se ka sabati, an bena kunnafoniw di nin dakunw bee kan seben in besen bee kono.

nogonbenw : be laje suguyaw bee kunkan (dogokunjajew conferansi, lajew, cidenw, barow) ONG ani kerkenkerennnya la «AMADE» ka baara, siratige la.

Hadamadenya ani soro yirwasira baaraw be nesin Hadamadenya ani soro yiriwali baarakelaw ka donniya sorolenw jensenni ma.

Farafinfuraw :be nesin banaw furakcogow ma farafinfurakelaw fe.

An balimaw, kunnafoniseben in dabora aw de kama. An hakili la a n'a k'aw sago ye. An b'a nini k'aw fana donko d'ow lasoro sanfe dakun kofolenw dolakelen kan k'o lase jama ma. Aw hakilina cileneb an ma seben in kunkan, o na ke demennan ye an bolo baara kecogo numan kan.

NGONBENW

Mali yiriwalisiraw nejinincakeda, n'a be fo ma ko "AMADE" (M.Y.N.)

A jujon :

AMADE jujon bora terimakulu do de la. A ka fasoden numanya jirali siratige la, waati min kono jamanaden donniyatigiw minnu tun haminanko ye yiriwabaliya keleli ye man ca, jekulu in y'a cesiri kalanko ni jama lanagali baaraw ma : gafekalanjekuluw sigili senkan, a sigili hakilinaniniekuluw fe

ani a ka deme donne santiri joliba ma (gafekalanso jenama). O walensw tora senna fo ka se san 1976 ma. Demedonjekuluw ka nogoye min kere san 1982, o kofe, kenyereyejekulu sigitaw cayara yoroninkelen. O la, terimajekulu in y'a laben ni miiriya kurawyek'i nesin ciklaw kabaara yirwasira ma. O cakeda kura

dayeleran 1983 Mekalo tile folo k'a togo da ko Mali yiriwalisiraw nejinincakeda (n'a be fo ma ko "AMADE") n'o lakodonniyara Mali goferenama fe san 1984 februaryekalo tile 28. Bi, a tondew ye mog 66 de ye.

Jekulu kuntillennaw :

"AMADE" ye jekulu ye min te

nafoloniibaara ke, nka n'a haminanko ye hadamadenya ani soro yiriwasiraw ninini ye ka jesin cikelaw ma. O hukumu kono, a yere be yiriwalibaraketa daw sigisenkan, walima ka dugumogow ta labennen daw waleyali sabati.

Kuntilenna nafama were min fana b'ala, o ye a ni baarada were minnu jelen don yiriwa siratige kan, k'olu mogow ka donniyaw sankorota cogo min hogoyaba be se ka don u ka baaraw la cikelaw fe.

A ka baaraketaw n'u keyorow

"AMADE" ka baarabolofaraw ka ca :

- sen
- Baganmara
- dugumisew ka ji ni baganmarakow
- sigidaw lakanani ni jirituru ani dugukolo basigli ye.
- kenyaya sabatisira folow
- kalan
- deme telimanw

O demedonsira ninnu sinsinen be Kaye, Kulikoro, Moti ani Tumutu maraw de kono, nka n'u jec i jora mara werew kono, u be se ka lasama ka se yen.

"AMADE" sigicogo(bolofaraw)

"AMADE" jekulu sigilendon nincogo la:

Lajeba (Lajebulon) Tondenw be be sigi a ka laje la. A ka baaraketaw file :

- ka jekulu ka baaraketaw boloda
- ka jatemineke tonden kura dontaw kan.
- ka nemogojekulu sigi
- ka segesegelila fila sugandi nafolobaarako la, minnu ni mogokulu te kuntilenna na.
- ka nemogojekulu ka baaraketaw laporiw segeseg, k'a

lagosi wali ka je n'a ye.

- ka nafoloko segesegelilaw lamen, k'a soro ka marabulon ka musakaw seereya.

Nemogojekulu : mog 6 don :

- mog 1
- nemogodankan 1
- sebenjenabola 1
- sebenjenabola dankan 1
- nafoloko segesegela mog 2 sugandilen minnu ni nemogojekulu te kuntilenna kelen na. Lajebulon ka baara bolodalenw sabatili be nemogojekulu de bolo.
- Sebenjenaboda Ni nemogojekulu ye sariya minnu ta, sebenjenaboda de b'olu lataa malicogo kolosi.

"AMADE" ka fensorobolowan'a demebagaw : "AMADE" ka fensorosira ye mogow ka dilenwni ciyew ye :

- tondenw ka kalosa tonwari ditaw

- bolomademew
- nifew sorolen
- ciyew
- "AMADE" be baarakeminew ni warimugu minnu soro deme ye ka bo Faransi, Olandi, Kanada, Suwisi jamanaw ka kenyereye cakedaw, ani ka bo an ka tungafebaarakela sigilenw yoro Faransi, a b'a ka baara bolodenw ke n'o ye.

A ka baaraketogow :

A ka baara bolodalenwsabatili hukumu kono, feere caman be "AMADE" bolo. Ani dugumogow kajekabaara senfe, AMADE sera ka baaraw ke minnu be mogonimisi wasa. "AMADE" ka sankorota sabudo bora o de la. "AMADE" kelen pewu be porozew baara ke, wa a ni kenyereye cakeda, walima forobabaaada daw, walima jatemine cakedaw ni kenyereye mogo daw ka cakeda beje ka baarada daw keko numan sabati. O yogondeme hukumu kono a y'a jenogon daw ka baara ke. O baarakelenw kolosili kalifalen b'ala.

"ICCO" bolofara farafinna ni makanjamana lamini kama, o lasigiden nəməgə Madamu Ada Wan Déri Linde ka cidenyataama Mali jamana kono.

Cidenyataama in bə ko fila jira an na :

- porozew kono taama
- cakeda ka netaakojatemineni

Porozew kono taama :

"AMADE" ka porozew nəməgoba ni ciden in ka taama y'a ta feburuyekalo tile 5 ka se a tile 15 ma. Kaye mara kono. A tun nəsinnen don kəneya sabatisira fələ, jiko baarakelaw, jaamu nakosənəyərə ani ji laseli kirane dəgətərəsə ma.

Nin taama bəe senfə, kəneya sabatisira fələ baara taabolo de ye cidenw nə fa.

Kunnafoni damado kəneya sabatisira fələ baara taabolo kan :

A ko dabora san 1990 zuluye-kalo la ni Kaye dəgətəsə ka dəmə ye, ka nəsin dugu 78 ma Lontu, Jaamu ani Same arəndisemanw fanw bəe kono. A sinsinnen don nin baara gelen damado kan :

- ka Jaamu ani Somankidi dəgətəsəsəw jo ani ka baarakəminew d'u ma.

- ka furamaraso saba jo arəndisemanw faaba kono ani ka furamarakesu 70 di dugumisenw ma.

- kadugudendəw kalanfurakeli la (minnu bə samiya kəlosi ani ka dəmə don məgə joginnenw ma, ani musojiginnaw).

- saniya nafa jirali duguməgəw la (dugu saniyalı, nəgenw joli an'u kəntəaa matarafali, minniji furakeli)

Poroze ka baarra kunfolow bə məgə jigi fa, nka gəleya dəw fana

b'a kan halisa, minnu bə məgə jore.

- A ka jigifayərə be nəsin nin walenw ma.

- duguməgəw ye baara kəlenw mine u səbe la,

- furafeereso fila minnu sigira Jaamu ni Sabusire, olu labaara-cogo sabatilen don, fo k'ū ka jagokun fələ labugun ni 30% ye, kalo wəcəbaara kəfə. O ye tanu-nikoba ye.

Haminanko gelenw ka nəsin :

- dəmə dontaw ma porozə ye "AMADE" joyərə falen kəfə.

- gəleya kura sigilenw ma furafeeresow ani furamarakesuko kan, o baara min tun sirilen don hakilina sərolenw na Bamako lajeba senfə furako kunkan. O laje in hakilina min təna ke kuntaala jan ye, k'a da yəlema kuraw donnən kan furasoko la.

- Dəmə donni porozə ka məgə kalannenw ye dəgətəsəbaara la cogo min u ka baara bə se ka nəgoya u bolo.

- Duguməgəw ka sərə fanga seli ka porozə baaraw doni ta.

Fərə min sigira senkan wala-sa ka gəleya kubolenw ani min-nu bə kəfə kubben, o kəra demesiraw nənini ye dəoni-dəoni, hakilisiyi ani nəfətaa kono, nka o ma se k'a to dugu fələ minnu jateminəna baara kufələ in fe, k'olu kunkan baarakətaw musakaw datugu.

Nin fərə kelenw hukumu kono, "AMADE" ye jateminəw ke nin nəgənna baara bolodata kuraw

kan sigida wərew kono, min b'a to o baaraw mana ke sigilifən ye senkan olu ka se ka bila a kabolo kan. K'a da gəleya jateminənenw kan porozə senfə, "ICCO" lasigiden ye laadilikanw di lajew senfə, taama kəfə, k'a jira yəlema bə se ka don baaraw la cogo min na k'a nə.

Ka nəsin kəneya sabatili sira fələ ma :

- Porozə baaraw ka kan ka t'a dəfə, walasa a nafasorobagaw'nā baarakelaw ka faamuya sərə a ko la.

- ka yəlema don cakeda ka baarakənafolo doncogo la, walasa ka dugumisenw kono baarada, walima kalankow ani kəneya sabatili baarakelaw ka dənniya sinsinisabatili musaka kurawdoni ta.

- ka baara dusu don məgəw kono kəsəbə.

- "AMADE" təgəla animaterəw sigili nafa bonya.

Ka nəsin jiko baarakelaw ma - ka se di baarakelaw ma, walasa sumaya min bə don u ka baarakənafolokow la, ani baarakəminənwa lasərəli la k'ənəgəya.

- ka yəlema don baara tila-tilacogo la baarakelaw ce.

- ka bənkan kura sigi baara kunkan.

Jamu musow ka tən fanfela kan

- "AMADE" ka kan ka fərə numan nənini musow ka tənko la

- ka tənkesuko jateminə nəkəforoko porozə la.

S.O.H. Madamu Margot LOOF ka cidenyataama Mali kono Ka bo awirilikalo tile 22 la ka se mekalo tile 10 ma, Madamu Margot LOOF ye cidenyataama do ke Mali kono.

"AMADE" ka baara hukumu kono, taama in tun lawulila Gundamu kalandenw ka dumunikeeo kojenw lakurayali jatemine de kama. "AMADE" ye poroze min laben lakolidenw ka dumunikeeyo baara kurayali kan k'oci SOH ma u ka jekabaara hukumu kono, o nafa bonya de kera ciden in ka taama sabu ye. Obaarasen kura labennen in min kuntaala janya ye san 4 ye, o ye jatemine ke lakolidenw yere ka foroseneko la, ka nesin dun-ka-fa sabatili ma yereeta nesigibaara la sanni

"AMADE" k'a ka deme joli damine.

A ka taama senfe, Madamu Margot Loof taara bo lakolisow la minnu sugandira k'a file n'u be se yereeta balosene sabati : Gundamu, Binta gungu, Yurumi ani Garigando. Ciden in ni Gundamu lakolidenw ka dumunikeeyo kojenabola, ani "AMADE" ka kojenabola ani lakolisow nemogow jera ka kuma baara in taabolow, ka fara denmisenw ka baloforoseneko yoro kan.

Ani fana, sinsinni kera deme dontaw joyoro kan lakoliso ninnu

ye, sanni u ka baaraketaw nafa ka laboli ke.

Nafaba were yera taama in na, n'o kera ciden ni lakoliden nchininw ka kalansow kuntigiba ka nogoye ye Bamako, ani Fana, ani Dire kalanjemogoso ka nogoye. Obaaradaw ye hakilisigikan di ciden ma ka nesin u ka deme kotigebali ma baara bolodalen in fanfe.

A ka ci laban na, Madamu Margot y'a hakilina di "AMADE" nemogo ma, olu fana ye baara bolodaseben in bonna d'a ma k'a sementiya k'a ko be taa ne.

Benbaliya ni binkanniwale minnu donna jamana kejekayanfanfela kono, o ye geleyabaw don kenyereye cakedaw ka baara la.

Mali jamanajemogow ni Burudame mogo murutilenw y'u bolon bilali min ke Tamarasetti laje benkaniseben na, o tun ye mogow hakili sigilafiya donnin ka kejekala maraw kono. Nka lafiya in ma ke ko kuntaala jan ye. K'a d'a kan kabi waati la, mogo murutilenw wulilen ka taa bin mogow kan. Kalo kelen kono, ubinna Wataguna, Tonka, Gundamu ani Jeboke kafow kan. A kele minnu dow ni binkani be tali ke nogon na, ye Malikejekala ke faratimayoroba ye.

K'a da hadamadenw ka sigi ani soro yiriwalisiraw geleya kan yoro in na, kenyereye cakedaw tun y'a sugandi demedonyoro numan ye. Nka sigida in mogow ni

demedonna ninnu tangalen te hakilisigibaliya ni faratijugu ninnu ma. Geleya in ye finge min sigi kenyereye cakeda ninnu ka baara taasira kan o ye nogoyeba dosigiliwajibya arabadon mekalo tile 15, san 1991.

Kanabaliya faratiw waleyacogow :

Pogoyebe in senfe, geleya in sigilen be kenyereye cakedaw minnu kanyoro in nau'yako bee fesefese (kere Mali, SEAD, WUI, AMRAD, AEN, AGRONORD, UNAIS, SCF/UK). A ko waleyacogo ka ca : bolifew n'u minenw bousili (nonabilaminenw, taji), mogominew, binkanniyorowtijeni. Kosa in na, a yera ko kow be ka

yelema ka ke siyakelé ye mogojemanw (burudamew, surakaw) ani finmanw (koroboro, bamananw...) ce. Nin geleya koson, jamana nemogow y'a nini cakeda ninnu ka bo mara in kono, sanni nogoya ka don kow la.

Nka o bena finge don u ka baara jutigelenw na, k'a d'a kan u sigili n'u ka baara daminen minnu lawulila ka deme telimanw ni yiriwalisira kuntaala janw lase sigida in ma o damine kera geleyabaw kono.

A ko in ye haminankoba ye, bawo yoro in baara te sabati ni kenyereye cakedaw ka deme te, janko balokogelya jore min be mogow kan waati in kono. Pogoye in kuncera nin jemakanw kan :

- Ka kunnafonidijekulu sigi senkan, k'o nemogoya di mogo ma min be kunnafoniw dalaje ka cakedaw bee ladonniya.

- Ka cakedaw haminankown'u miiryaw ke seben kono, k'o lase jamananemogo ma.

Jamananemogo ka bisimilali Mekalo tile 15 nognye jekan laban hukumu kono, cakedaw ka cidenkulu min nemogoya tun be Musutafa Sumare bolo, bisimila-ra jamananemogojetenak koloneli Amadu Tumani Ture fe, mekalo tile 18.

A ka kuma senfe, cakedaw ka ciden da sera geleyaw sigilen ma koronfela la, o minberia baasidon baaraw taabolo la ni feere

nemamaw ma tige a ko la joona. Baro sera geleyaba werew fana ma :

- CCA/ONG yamaruyaseben.

- Geleya minnu be goferenama ni kenyereye cakedaw ka jekabaaraseben hakilinaw waleyalili la.

- Cakedaw ka geleya sorolenw u ka baara hukumu kono;

- Minnu be musow ka kenyereye cakedaw ka yiriwasira soroli ani jamanadenw ka kenyereye cakedaw ka demesoroko la unni nogn ce, wali u ni jamana werew ka jekabaara siratige kan.

Kenyereye cakedaw togolasojedugukoloko haju.

Jekafu laban na, u ya nini

jamananemogo k'a sennabila ka taa bo u ye u ka soba la. Nemogo y'o layidu ta u ye.

A ka kuma kono, jamananemogo ye foli lasegin cidenw ma ani ka hakilisigilayidu d'u ma lafiya donni kan koronfela maraw kono.

Cidenw ka haminanko tow bee nalase minisirinemogoni cakedaw togolaminisiri ma, olu ka jatemine k'u kan. Cakedaw togolasoko hukumu kono, jamananemogo y'a nini u ka niniseben ci CTSP ma.

Namory Keyita "AMADE"
Seben in hakilina bora CCA ka dgoekun laje ani CCA ka kunnafonidiseben n°92 kono.

Kaye mara kono cidenyataama

K'a ta Marisikalo tile 30, ka se awirilikalo tile 5 ma, kunnafoniw ni kalan kojenabobaga Namori Keyita ye taama ke Kaye mara kono, kalanko bolodalenw jumineni siratige la.

A ni "AMADE" ka lasigiden Kaye ka taama senfe, kalanko nemogo y'a nini ka segesegeli ke kalankeminew mineko numanna kalandenw dalajeyoro la, k'a d'a kan kalanso lakika jolen te yen baara in kama. O de kera taama ninnu kun ye ka taa kalansow laje (Jaamu, Same-pilantason, Lago-sabusire) sanni minenw ka bila ka taa. Taama in kofe, ben kera a kan ko minenw be se ka lase u taayorow la, k'a d'a kan feere nemamaw sera ka tige ka kalanso

lakika ntanya kunben ka kon kalan damine don ne.

O koson wuli kera ka taa minenw tila-tila kalankeyorow ce, Awirilikalo tile 3 ni 4. Dugu saba ninnu kelen kelen bee ye nin minenw lasoro :

- Kalanderiw ka sigilan 10

- Walanba josenma 1

- Karamogotabali negema 1

- Karamogosigilan negema 1

- Lampan 1

- Kaye 25

- Sebennikelan 25

- Tiircilan 25

- Walandenni 25

- Farasu boti 4

Minendi bannen kofe, cidenjekulu ye laadiikanw di minenw mineko numan siratige

kan.

Kalan santiriw joli nafa bonya jirala k'a ke poroz ka baara neni taamaseere ye. Ni ala sonna a be ke ko sabatilen ye dugu saba ninnu kelen-kelenna bee kono sanni samiyet ka don. Baarakelenw jatemine nognye senfe ni lasigidenw ka nemogow ye, jakongominhami sigilen sahili fanfemogow kan kayi mara kono, da sera o kasara fama ma ka tugu kalanko kumaw la. Lasigiden nemogow ye layidu di k'ubekunnafoni jenjow lase u ka nemogoso ma, cogomin "AMADE" be se ka deme nemama lase mara ma ka nesin geleyaba in ma.

"AMADE" kordinatera ka taali

Sansabada falen k'o "AMADE" ka poroz kordinaterya baara la tilennenya ni jelenya la, Mamadi Sise bora cakeda in na. A tun tara "PNUD" fe ka "manasun lasegin ni a cogo koro la kaye mara kono"

k'o poroz kalifa a ma.

O poroz in ye dije jamanaw ka tonba (UNSO) ka baarabola-fara ye, ka nesin sahilijamanaw ma. A ka baara fanba be sene ni kungotuw kan, k'a sinsin mana-

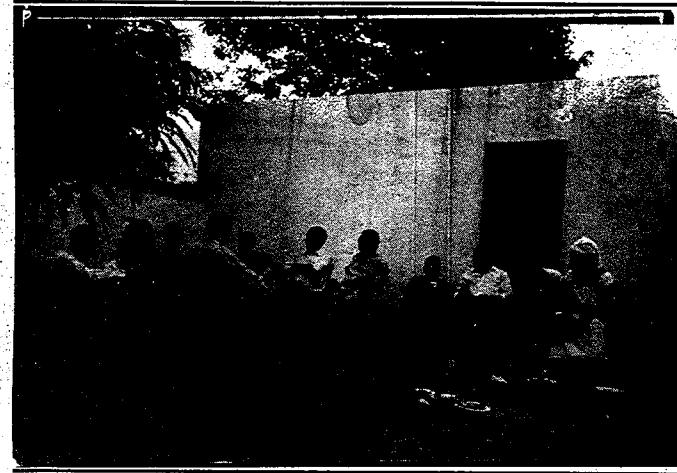
sunko yiriwali kan.

An balimake Sise ka taali ani "AMADE" nemogoso kura jibonjenaje hukumu kono, bade-nya jenajeba min nafa ka bon, o labenna sibiridon, zuluyekalo tile

6, nəməgəsoba la.

An balimaké Bakari Some min ye "AMADE" sekereteri zenerali ye o folo ye kuma ta k'a jira ko an balimaké Cise sugandilen kera kunkorotako ye "AMADE" ma. A sorola ka badenya foli ni dugawudon ke taabaga ye a ka baarada kura la. An balimaké Musutafa Sumare "ADIDE" peresidan ka kuma senfe, a ye foli ni barikada ke Sise ye a ka san saba baara kelen na AMADE fe ni kunorota ye. A y'a ka kuma laban ni dugawudon ye Sise ma a ka baarada kura la n'o ye "PNUD" ye.

An balimaké Sise laban ye kuma ta, k'a jira k'ale sugandili ma bo ale yere yecogo la, nka k'a tanu be kenyereye cakedajekuluw bee de ye, olu minnu y'ale deme k'a ka dənniyaw sinsin koridinatereya baara la "AMADE" fs san saba kono. O deme sorolen

Balimayañenaje min kera taali ani so kura jibonñenaje hukumu kono.

in de bëna fanga d'ale ma nin porogaramu baara la. Ani k'a yirawa k'a ke demedoncakeda ye.

Terekü donsojekulu, Jaamu ni same-pilantason musow ka tōn, gundamu. Iakolidenw ka dumunikesow, ani wataguma seneklaw n'a baarakēnōgōn tōw

bee togo la, "AMADE" ka kunnafonisəbenso ka dugawudon be an balimaké Sise ye. K'a ta terekuru, ka se ARAZELI-MA, ani k'a ta kirane fo wataguma, a sera ka dusu don mogow la, ka fanga kura di "AMADE" ka baaraw ma. O Foli b'a ye.

HADAMADENYA ANI SORO YIRIWALI DEMEDONWALEW

Faamuya jumenw sorola duguw ka nosimansinko kan

Kölsi kerä ko ladamanijekuluw ani demedonjekuluw be k'u nəsin nogoya donnimawulakənomusow ka, baaraketa dōw girinya la. Musow joyorō dogolen te tugun wulakənomogow ka soroyiriwalisraw la. Osababu la, feerew be ka tige, walasa baaramisen minnu b'a səgen k'a bali ko werew ma, k'olubo a senkorojoona, walasa a k'i nəsin nafasorobaaraw ma (so ladonni, sənew ...).

Nosimansin min ni kuma caman be ka fo o ladonni kan dugumisenw kono ye feeretigelen minnu dōye. Demedonjekuluw y'u juru don, walima k'u ni dugu dōw la. Nka yoro caman na, mansin minnu ka baara jora kalo damado dōron k'o, o b'a jira k'u ladonni feerew tun ma sigi senkan a dib-

gaw fe... An bëna a laje geleya minnu be nosimansinw sigili kan dugumisenw kono, k'olu nəfə, ani baara in be se ka sabati cogo minna.

Mansinnanosi sirilen don musakabo la, wa o te ne nafasorobaaraketa k'o.

An ka jatemine ke musakabo kan min sirilen nosimansinko la. Nosimansin min fanga ye «cv8», n'olu de ka ca sahilijamana dugumisenw kono, walasa o ka nafa ladon, f'a ka jo tōni 100 haké si san kono.

Ni jo kilo kelen sisara ye dōrōme 2 ni tama 3, walima dōrōme 3 ye, tōni 100 sisara bebeñ dōrōme 160.000 walima dōrōme 300.000 musaka doni tata ma kin, walima dugu in musow fe, bawo a ka c'a

la nosiko te cew kunko ye. U be tōnciwi sumansiaraw dama de bō. Yoro dōw musow be mansintigi sara ni jiginəkonənōye ; o wale in be bənbaliya sabu ga caman kono ani ka geleya don ga ka baloko la. Muso jumen be se k'i ne ce mansin sigilen ma dugu walima kin kono ? An y'a kölsi, muso minnu b'u ka jo si mansin na, o ye dugumusow 30 % ye. O b'a jira ko hali mansin be yoro minnu na, warintanya be muso caman bali. Ni janto ma ke, mansinko be faantanya ni faamaya ce kolon dunya. Setigw be se ka baaraden caman ta sene kamawalasa k'u ka soroyiriwa ka t'a fe.

Nin b'a jira ko mansinnanosi be muso faantanw wajibiya

HADAMADENYA ANI SORO YIRIWALI DEMEDONWALEW

warisorodaw ninini na, ani ko cew ka kan k'u ka deme donni nafa faamuya u musow ka nosiko la.

Nka mansinnañçisiwari ninini sègen man kan ka teme kolonnañçusli ta kan.

Togolamansinw sigilen bedugu minnu konoñ'olu tigiw be nosisara geleya, musojekulu b'a miiri tuma dòw k'u ka kan ka dugu togolamansin sigi k'o baara kalifa musokulu ma. Tuma do a be fisaya, nka ankana an yere negen, bawo hali ton ka togolamansin musakaw ka ca, wa a baara ka gele.

- Jatemine ka kan ka ke duguw ka nosimansin sigiliko la

Dugu caman nansinkomasira sorò barisa jatemine ma ke ka kon, ani fana a ninini ma bo dudundenw folo la wa u ma kalan a ladonni n'a labaaracogo la jama togo la. Demedonbagaw be mansin sigi dugu dòw kono walasa ka musow kunsin baara suguya wrew ma, walima mansin minnu tonnen b'u bolo k'olu labo u bolokoro. Tiédon mansin in nafa ka bon, nka n'a sigili kuma ma bo dugudenw na, ni jatemine ma k'a ko la k'a nafa n'a geleyaw, neñò mogow ye u ka son a ma, sigi ka kankaken'ayedon minni mansin in tinenä doonin, wali n'a ye geleyanin sabu, jama b'a sigibagaw wele k'a fu ye : « aw ka mansin man ji ». Sanni mansin ka sigi, a ladoncogow n'a labaaracogow ka kan ka neñouye. Uka kan ka lafamuya a songo n'a musakaw, a Labaaracogo, a juru saracogow (ni demedoncakeda y'o yamaruya u ye), a baara kalan an'o tila-tilacogo nafa kan. Uka kan ka jekafó ke musow ka sorow kan walasa u ka se k'u ka no si, ani cew ka deme dontaw musow ma.

- An ka nosimansin ninnubese kajate «mansinnañçisiwari nafa-

ma» ye wa ?

Nosimansin suguya dòw lakanneñ kosebe an ka dugumisew kono, fo mogow be sama u nofe. Nka u songo geleya be dugumogowbalik'u sorofonideme walima juru donna u la demedoncakeda fe.

Nosimansin dilanniminew n'a lataamalanw bee be bo jamana wrew kan. wa a laseli ka gele anw ka jamana kono, a musaka ka bon : moteri, Kaba, nonabilaminew, taji, tuluw ... minen nininendow lasoroli be kalo camanta. Taji ni tuluw songo be yelen ka t'a fe ...

O de kama, an ka kan k'an cesiriri menefen suguya wrew ninini na an ka baaraw kama, k'a ben an ka sorow ma.

- «Dugu ka nosimansin» labaarakogo

Geleyabaw be sorò nin yoro de kono. Baara in karamogow joyoro ka bon a ko la : dugu cew n'a musow kalanni mansin in nafasoroferew n'a ladoncogo numan na, walasa ka don do geleyaw kumben.

O baara te sabati ben ko Musokorobaw ka jekulu be dugu minnu kono, olu de be se ka jama naga kosebe : a musokuntigiyemogokunnakene ye minnu be se ka baara ke tuma be. Baara karamogo mana se k'u kunnamin baara taacogo la, u yere be nosila jenama ani mansin kolosijekulu sugandi.

- Nosila

Mansin kow bee be nosila de bolo : nogodow b'a fo ko nosimansin baara kolo ye nosila de ye. Karamogow joyoro ka bon baara yoro in na - waati dòw la, dugumogow diyagoyalen ka son mogow wajibiyasigilen do la dugutigi walima setigi do fe. K'a sorò a ka kan ka sugandi dalilu minnu kono olu ma fa, kerenkerennenya la,

tilennenya kono.

N'an ye kurumu musojekulu ta misali ye : kalo 8 baara ko, u sera k'u ka dòromé 80.000 juru mumé sara. U ka sorò kasabi tun be dòromé 44,480 ani dòromé 17,800 ce. Musojekulu ye muso fila sugandi minnu ni nosila be je ka baara ke. Olu ka baara ye ka noñon falen-falen nosisara mineni ni jatebo la nosila fe tile o tile. Kalosa o kalosa dòromé 400 be d'u ma ladiyalifeñ ye ani ka nosila sara dòromé 1800. U b'a fo ko nosila in y'aka baaara dege kosebe, k'a son ka ni, wa ko baarakelaba fana don. Nka muso minnu b'a koro k'a kolosi, o b'a wajibya ka sira tilenen mine, ani ka baara numan ke.

- Waribaarako

Ton ka nosimansin baara te sabati ni nafolobaarakulu te, min b'a k'a kunko ye ani ni mansin nafa be s'o yere ma. A ka baara la kunbabaw ye :

- ka nonabilaminew ni taji lasoro,
- k'a janto mansin labenni n'a ladonko numan na,
- ka wari lamara ani ka jatew sègesèges
- ka jatebokoñew lafa.

Ton demeni be jo baara karamogo fe ni mansin songon juru sarali banna. Ton denw yere tun ka kan ka feerew tige walasa k'u ka baaraketaw doni ta, o la nosimansin tonow tun be se ka forobabaara suguya wrew sabati : i'n'a fo Kuruma nosimansi ta siya (o min noñon ka dogo). Olu ye nosimansi kura san, k'u jo ni musojiginna fila ka kalan n'u sarawariko ye mansin folo tonow la. Nka dugu caman wree be yen, (i n'a fo Kadume nosimansinko), walasa ka deme walima nosimansin sorò ni deme donni ye u ma, olu ma nemajoke ka mogolénama sugandi baara in kolosili la. O yolu ka baara tihe u bolo pewu.

**-Nɔsimansi labaarakonuman
fura ye a baaradege musakaw
doni tali ye**

Baara fen o fen nesinen soro ma o be jateboseben lafali wajibiya. Jatemeinekaye te se ka lafa a ne ma nafolobaara dɔnniyaw ko. Muso kalannenw ka dogo: o sabu b'u ka kalanwaati masorobaliya ja.

Walasa k'o geleya lateme, u be ce dɔw sugandi minnu be se ka nafolobaara kalan ke nogoya la. Nka o ko te se ka ke badaa ye. yala a be se ka fo ko ce ni muso bεe joyoro ye kelen ye fasobaara la ka tila k'u bolo bo baaradege la wa ? I komi cikela cemanw be se ka nafolobaara kalan dege, musomanw fana ka kan k'a lasoro ka nesin nɔsimansin ni baara su-guya to bee ma.

- Timinandyabaaraw

Nɔsimansin sigikun folo ye ka musow ka baara doni tali

Nɔsimansin

nogoya... nka geleya caman b'a senkorɔ :

- Ni musow diyagovalen ka baaraw ke minnu kolo ka gele ni nɔsusu ye, walasa ka nɔsiwari soro, yala mansin sigikun yera wa ?

- Nɔsimansinko bεna laban jumen ma ka gaw ka jiginew to lankolonya la, ka taji songo to geleya la, ka musow ka soro to

dogoya la ?

Sanni taji songo nogow ka soro an magonsfenw kama, halini kisa caman be yen k'a lagosi, "dugu ka nɔsimansin" be se ka ke nafasɔrobaara keta ye. Nka a ko sabalilanyetiminandiyayemogow dusu lamini ani baara kecogo numan feerew tigeli ani baarakalan na.

Samiyetine geleyaw cike kan Mali kɔnɔ

- Balodese sababu jɔnjɔnw

Ninan, Mali samiyeji kera fen basigibiliye, i'n'a fo sahilijamana caman ta cogoya. Samiye donnen zuwenkalotile 15 filanan kɔnɔ ye mogow nisondiya Ko ninan samiye bεna diya kosebe, kerenkereenneny la jamana woroduguyanfan ani woroduguyanfan ni tilebin ce, sanji cayara o yɔrɔ minnu kɔnɔ zuluyekalo beε la.

Nka samiye damine min ye mogow jigi fa ni sanji caman binnen ye (zuwenkalo-zuluyekalo), danfaraba donna o ni samiye tilance ce (utikalo) ka da sanji dese kan mara 1 ni 2 kɔronfəbolɔ kɔnɔ, ani mara 4 nan jamayɔrɔw, ka fara mara 5, 6 ni 7 nanw kan. O yɔrɔ la, sanjidese be sigi 20% ni 60% ce ni sanga kera san temenen samiyeji ma.

Sumandunfenw ka tijeninɔ :

A wale sera maraw beε kɔnɔ. Jiridunntɔnw kumbora Kaye serekili (arɔndiseman santarali, Awuru, Sajola ni Anbidedi). Segu mara kɔnɔ, nɔdunkɔnɔw ye tijenɔ doɔnin ke malo kan Segu serekili kɔnɔ (Farakɔ, sinsanni).

Sanjidese ani sumandunfenw ka tijenɔ nokan geleyaw

- Bajiw woyo hake kan : jidon ma se san temenen ta hake ma. An ka baw jigijigin daminenɛ joo-na, wa o ma kɔtige.

- baganmara kan : geleyabaw donna bagandumuniko an'u minyɔrɔkow la Kaye ni Kulukɔrɔ maraw kejekabolow kɔnɔ, Segu mara jamayɔrɔw (nɔnɔ) ani Moti (Yuwaru) ka fara Hawusa kan. U geleyara kojugu Kidali.

- Baloko kan : Sanji dese ni

sumandunfenw ka tijenɔ bonya kera suman tigeta dogoya sabu ye jamana fan beε. Danfara be maraw ka balodese hake ce, ka tali ke u ni nɔgɔnce sanjidese ma. Geleya juguyara Mali yɔrɔ minnu kan, oyemara 1 ani 2. Kejekabolo ye ani mara 4 jamayɔrɔw, mara 5 nan kejekabolo ka fara mara 6 ni 7 nanw kan. Balofenw songon yelenna ka da balodese kan. Duguma katimu in ye kunnafoni taamaṣeere numan ye o ko kan.

Kenyereye cakedajyɔrɔdeme telimanw baara la.

Demedon telimanw ko dogolen te kenyereye cakedaw ma. O ye tijen ye, bawo san 1984 ja ba in dekera "ONG" ka demedonwalew sabu folo ye Mali kɔnɔ. Bi, hali n'u ka wale fanbaw sinsinnen don deme kuntaalajankan, dɔw kelen

SEREKILI	No kilo kelen songo faabaw sugukonchaw na	
	Zanwuyekalo 1990	Zanwuyekalo 1991
	Dōrōme ni tama	Dōrōme - tama
Kaye	15	22
Jema	9 ni 2	20
Loro	14	26
Yelimane	12	14 ni 1
Bananba	10	20
Kolokani	11	22
Nara	11	24
Segu	8	16
Masina	7 ni 1	18
Лено	9	19
Moti	11	20
Banjagara	12 ni 3	20
Bankasi	11 ni 1	17
Jene	7 ni 2	22
Duwanza	15	19 ni 3
Koro	11 ni 3	18
Teneku	10	22
Yuwaru	10	24
Tumutu	15	27
Dire	13	25 ni 3
Gundamu	13	27 ni 2
Guruma Ararusi	16	24
Nafunke	12	24
Gawo	12	22
Ansongo	13	20
Buremu	14	25
Kidali	•	-
Menaka	13	20

no kilo kelen songo kafow faabaw sugukonchaw na

k'a joyoroba fana di demendon telimanw ma. Nin misali ditaw bëna ke taamaseere ye demedonbolofara camanw ko la.

"AMADE" : A ka baara nesinnen don jama fan lafinemannin kan, ko bëre te kun minnu na :

lakolidenw. A ko dadonna san 1987, k'a togo da "Gundamu lakolidenw ka dumunikeyoroko porogaramu". "AMADE" ni "SOH" kajkabaara de y'a sabu ka nesin Gundamu serekili lakolisokulu 13 ma. A y'a cesiri baloko demedon hukumu kono, ka yoro in dumuni-

ko tiime walasa kalandenw hakili ka sigi u ka kalan fe.

K'a t'a daminedon na ka se bi ma, progaramu sinsinna balo suguya caman laseli ma kalanso kofolenw ma (malo, no, nono, sukaro) ka "OMS" ka balo datafen nafa bonnisko farikolo ma k'o latilen.

A ka baara kunfölo temenen ko san 1989, a ye nafasorosira baara dòw judonni damine dōnin-dōnin (baganmara, wotoro, nosimansinbaara, jiwalankata-yorosene) walasa ka yereta nesigi porogaramu kono.

katimu min be je 12 nan na, o bëna kunnafoniw d'aw ma "AMADE" kabalokodemé kelenw na kalansan 1990-1991 kono.

"OXFAM UK" : "OXFAM" balodemedonjoona ka feercw nogonté. Asinsinnendond sigmoid kono kenyereye cakedaw kan, walasa ka "sannifeere balomangasa" ko yiriwa.

Ninan balo tila-tila ko folo kera toni 510 ye GRAD ka sira fe Muruja arondiseman ani Nara serekili mara filanan kono n'o ye Kulukoro ye. O haké in tila-tilara nɔmanga-sa 6 ni nogonce, k'u feere u sansongo la ni deme donnen ye a baara ma. O bëe n'a ta jateminé kera segenbagatduw kan. Fokaben be ka ke a nogon demedonwale, toni 100 kan, "OXFAM" ni "TASSAT" ce k'a lase Ntilite arondiseman ma Gawo mara kono.

Balo ko ye jigitigkoba ye balodese be jamana yoro minnu kono. Demedonjoona minnu be ke fan ni fan ye deme nafa kuntaala surun de ye. K'a da yorow caya kan geleya be minnu kono anibalokomago, jekabaara laseli yoro caman ma o pewu de be se ka kisi sabati. O hukumu kono, a ka kan demedonkuluw (jamana taw, jamanajekuluw, kenyereye taw) bëe ka kan ka je k'u bolow di

malo		cū		cucu		sukaro	
toni hake	songo F CFA						
53,5	197.900	11,4	2.674.000	22,3	446.000	9	540.000

nogon ma baara in kama. O wale in nafa bonya koson, a kera demedonwale kuntaala jan semejiri ye. O kuma ye tine ye, bawo balodese be yoro minnu kono kosebe, demedon kuntaala jan te se ka ne ni demedonjoona min be se ka baarakefanga be minnu na, k'olu basigi cikeduguw kono.

Jaba bocogonumanw, a kuw lasagoli ka meen.

Mogow te se jaba lasagoli feerew la kosebe Mali kono, kerennye la jaba Kuba (tubabu-jaba). A be i n'a fo farafinjabaw (jaba ku misennin min be wele esaloti) lasagocogo de donnen be kosebe.

A kolosira ko jababo tuma, n'an b'a fe ka ku minnu lasago kerennye la, si walima duntaw ye, fo janto ka ke ka jalaw sugandi, bana te minnu na, o kama.

- Kunnafoniw soroyorow :

Kunnafoniw sorora barosenw fe ni bugudalamogow wali baarademebagaw, walima segesegeliseben kono : kunnafoniw soroyorow be pereperelatige nefoli kelenkelenna be kofe. Baarakecogoya ninnu be farafin-jaba ku misenni siyaw de kan, olu minnu kelen pewu de ka kan ka se ka meen lasagoli la (kalo 8)

- Feerew nefoli :

1°) *ka sonni dabila a tuma na.*
Ni jabadew sera (buluw be magaya ka bin) sonni be jo, senni te damine fo tile tan walima 15 ka teme. (Operason mili, Moti, Sangga) Bamako (CNRF (Santiri min be ninini ke jiridenko kan) ka hakilina la, sonni ka kan ka jo tile 20 walima 25 ka kon jaba lasago-

taw boli ne.

2°) *ka buluw tige :*

Nijaba sera, buluw be tige. O b'a to jabadew be kunbaya joona, wa u be mo teliya. Fara dow be falen jabadew kan, k'u lakana

Jabadew toli dugu la sanni a ka sen o be jatemine :

- tile 2 walima 3 (Sibi/kaadajamana)
- dogokun 1 (Tintiba/Kita serkili kono)
- dogokun 1 ni 2 (Dalama.Kita serkili kono)
- kalo 1 (Seyina gun kan/Ansongo serkili kono)

CNRF b'a nini jaba kana tige fo dugu la, nka tigeda ni dugu ce ka ke santimetere 4 walima 5 ye (bolokoniden 2). Okun ye wo be jababulu la dugu hake la, nka n'i yelenna sanfe ni santimetere damado ye, wo in be geren. N'a tigera dugu la, banaw walima fenjenamaw be se ka jabadew tine wo in fe. Jababulu kenew, u susulen, u monen jalen be ke na la.

3°) *Bugurinje funfunni :*

Sira dow fe ni jababulu tigera dugu la, nu be dogo jeninen bugurinje funfun jaba tigeda n'a laminaw kan. Ub'a fo k'o be fenjenamaw ka tijeni bali, i n'a fo kunantonw (tintiba n'o be Kaye serkili kono ; Dalama, Kita serkili kono).

4°) *A Senni*

O be ke bolo la' ni dugukolo ka maga, walima ni dannikedabanin ye ni dugukolo ka gele.

5°) *A lajali foro kono :*

Jabadew be to jalen dugu la tilefila (Tintiba, Kaye serkili kono). "CNRF" b'a fo ko Mali kono, tile ka farin hake min na, n'i ye jabadew b'o k'u da a koro, u be balabala, janko n'o y'a soron sanfe faraw kolo ma gelya, kofe, o be se ka finge don a marali la. Jabadew lajali sumana, o de ka fisa.

6°) *Jabadew lasaniyani :*

Ka bogeo ni kokanfara worenw bojabadenw na, k'a soron k'u doni ka tu ton nogon kan dugu kono.

Nefoli :

Jaba lasagoko numan dunni walima a si bolikarma feerewenama ka kan ka k'a denw lajali ye a ne

ma. A bë laja suma na ani fiñé b'a soro yoro min.

Nka a lamarali ka mëe n'o siri-
len fën wërew la :

Fën minnu bë bo jabasiya
sugandilen na, olu jalen bë ka se
këmë-kan-hakë min na.

Jaba lamarali bë bo o hakë in
de la (fën jalan bolen ye fën su-
guya camanw ye : sukarow,
kumuw, kogow ... nagaminnen
jabaji la).

Suguya min togo ye "Tësasi
Ereli Mano" n'a ku ka kunba, o
jënsen den Mali jamana kono
kosebe. Fën jalan minnu bë soro o
la bë 6 fo ka se 7 % soro. O
jabasiya marali ka gele kosebe (a

mëenena ye kalo 3 ye).

"CNRF" b'a ninina ka na nisuya
wërew ye minnu ku ka kunba ni
farafinjaba ta ye, nka n'u bë se ka
lasago ka mëen ni "Tësasi Ereli
Mano" taw ye, i n'a fo wiyo
Galimin '8,5 % ye fën jalan ye),
Galimi jaba Jeman (10 %), wali-
ma sumarana jaba je (12,5 %).

N ka o jaba suguyaw siw soro
ka gele Mali kono.

Farafinjabaw la fën këmë-kan-
hakë bë taw kunnafoni ma lase an
ma.

- Nogodon nafaw :

Azotinogó donni jaba koro b'a
kuw kunbaya, nka tulumafen
minnu bë jabaden na k'a lakana,

olu hakë bë dogoya o la, jabaw
fanga bë "dogoya" banaw ni tolili
je.

- Banaw

Jabadenw bë se ka banawsoro
foro kono banalasefenw walima
bugunw fe. O banalasefenw bë
se fana ka soro jabakuw
lasagoyoro folow la. Jaba
lasagoyoro dugukolo walima a so
furakeli nafa bë se ka bonya.

*Kunnafonisoroyorow
senekemansinw dilannicakeda
bolofara (farafinbaaraw keli
feew jatmine poroze).*

FARAFINFURAW

Ntumufagafuraw

O ye jiriw ye konoantumu bë kele ni minnu ye. O jiri minnu bë falen an ka maraw caman kono, furaw
bë se ka laben n'u ye nögoya la mögöw bëe ye.

Furaw	Dilancogo	Furakcogo
<u>Layi</u> - ka layikise 20 ta - ji wulilen litiri 1 - sukarokise 20 (ökisiyuru)	- ka layikisew möönongo - k'a ni sukaro ke ji la, - k'a bila ka nëmajo, waati kelen kono ; - k'a sensen	<u>Denmisenniñ san 1 ka se san 3 ma :</u> kafeminkudu je 1 sogoma o sogoma, tile 7 kono. <u>Denmisen san 3 ka se 12 ma :</u> Dumunikudu je 1, sogoma o sogoma, tile 7 kono. <u>Maakoroba :</u> dumunikudu je 2 sogoma o sogoma, tile 7 kono.
<u>Njekisew :</u> - ka Njekisew garamu 30 ka se 50 ta, - ji sukaroma wëre je kelen (sukarokise 5) - walima dima (Asikarisi wali te- niya kama).	- ka Njekisew jalen susu - k'a ni ji sukaroma wali di naga- min	Nin fura in man kanka di denmisen san 6 soro baliw ma. Fura in ka kan ka tila tako 3 ce, ka waati tilance don u ni nögöñ ce. Waati kelen o k'o, ka kono magaya fura ta.
<u>Manjekisew</u> - dumunikudu je 2 manjekisew ta - Mönji wali denw minnifen su- guya wëre (Asikarisi ni angiluli kama)	k'u jalan mugu bo, wali k'u këne foroki.	<u>Denmisenw :</u> K'a mugu, wali doro nagami mön wali minnifen na. <u>Maakorobaw</u> K'a mugu wali doro in dun. Nin fura bë tila tako 2 ce sogoma

Ntumuwbédon cogo jumen kabó
nögónna

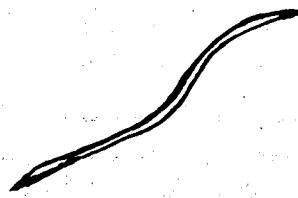
- "Okisiyuru" ye ntumu misenni
jeman ye, k'a janya ke santimetere
1 ye. A be don ko okisiyurun be
mögö kono, u fannin dalen ka
bodane sababu fe mögö la.

Okisiyuruw

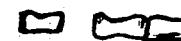
- Asikarisi ye ntumu jeman wali
bilennman fesefese ye n'a janya be

santimetere 20 ani S.30 ce. A fe, n'olu janya ye santimetere 1
ntumuwbé basigi mögö kono ka
kono dimiw ni föönow sabu.

Asikarisi

- Teniya n'a be wele fana ntumu
kelennabila, janya be metere 2
soro. Abasigiyoro ye nugu kono na
ye. Teniya yoro yeta dan y'a
kuntigeda botaw ye banakotaaw

Teniya kuntigedaw

Kunnafoni ninnu bora "farafin
jamanaadenjekuluw" n° 15 kono.
Zanwuyekalo - Marisikalo san
1986.

YEE ANI HAKILI JAGABCYORCIN

Nako kelen tigi fila

Nin kera nsonke fila ye, minnu tun te
nögön kalama, wa n'u tun be to ka fo nögön
ko sonyali la nako kelen kono duguw kerefé.
Don do, fitiri waati, u nana nögön kunben
nako in kono. Nsonke föö tilalen a ka ci la, o
tun be ka böda magen n'a ka böre falen ye
senefenw na. Nsonke filanan kelen k'ale ye,
o y'ale jateminé forotigi ye min ke, o y'i
laben k'i kónkona ka filanan in makono
walasa k'i sögo a ce la, k'a ta k'a pérén
duguma, ka tila k'a yerejini. Nsonke föö
sen bö nako da fe dama, ce filanan ye tegé

nënama mënë a ñe kan. A kera nsonke kono
ko forotigi de nana bala ale la dörön, a y'i bo
a ka böre la k'o fili, walasa k'a senfa ka dugu
magen.

Nsonke filanan min y'a faamu ko föö be
boli la ka t'a ka mögöw wele so, walasa u ka
na ale min, o y'i k'o don ka fan wëre segeré.

Nin nsonke fila bëe y'u yerejini nin cogo
la, u kelen-kelenna bëe hakili la ko do in de
ye nakötigi ye.